

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการศึกษา

พื้นที่ศึกษาในเขต สน.หนองแขม ได้รับผลจากการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร ที่เห็นได้ชัดคือการเปลี่ยนเส้นทางคมนาคมขนส่งจากการใช้แม่น้ำลำคลองมาเป็นการคมนาคมขนส่งทางบก ซึ่งการขยายตัวของกรุงเทพมหานครไปยังพื้นที่ศึกษาเป็นการขยายตัวในแนวราบที่ขยายไปตามแนวถนน นอกจากนั้นผลจากการขยายตัวยังมีต่อการประกอบอาชีพของผู้คนในชุมชนดั้งเดิมจากที่เคยประกอบอาชีพเกษตรกรรม หันมาประกอบอาชีพทางพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร ส่งผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง อาชีพและรายได้ของประชากรในพื้นที่

จากการศึกษาทราบว่าการควบคุมดูแลพื้นที่ มีความสัมพันธ์กับอาชญากรรมและเกิดกลุ่มคดีที่แตกต่างกันจริง กล่าวคือ

1. แสงสว่างเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดคดีอาชญากรรม โดยคดีประเภทฆ่าผู้อื่น ทำร้ายร่างกาย ลักทรัพย์ยานยนต์ ลักรถยนต์ ช่มชืดกระทำชำเรา คดีจะเกิดระหว่างเวลา 18.01-24.00 น. มากที่สุด และจะเกิดระหว่างเวลา 06.01-12.00 น. น้อยที่สุด สำหรับคดีประเภทลักทรัพย์ทั่วไป จะเกิดระหว่างเวลา 12.01-18.00 น. มากที่สุด และเกิดระหว่างเวลา 18.01-24.00 น. น้อยที่สุด

2. การควบคุมพื้นที่ในแต่ละรูปแบบของแต่ละพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่สาธารณะ(Public) พื้นที่กึ่งสาธารณะ (Semi-Public) หรือ พื้นที่ส่วนตัว (Private) หากพื้นที่ใดมีความบกพร่องจะเปิดพื้นที่หรือเปิดโอกาสให้อาชญากรประกอบอาชญากรรมได้ โดยเฉพาะพื้นที่สาธารณะ (Public) มีประชากรอยู่พลุกพล่านจะมีโอกาสเกิดคดีอาชญากรรมขึ้นได้มากกว่าพื้นที่อื่น

3. ถนน ตรอก ซอย ส่งผลต่อการสอดส่องดูแลหรือ “ดวงตา” ที่จับจ้องรักษาพื้นที่ไว้ซึ่ง “ดวงตา” มีความสำคัญมากที่จะควบคุมพฤติกรรมของอาชญากร ซึ่งจะไม่เปิดโอกาสให้อาชญากรก่ออาชญากรรมได้ การพิจารณาพื้นที่ถนน ตรอก ซอย ดังกล่าวจะต้องพิจารณาในแต่ละพื้นที่ เพราะหากเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ ลึก แต่มีทางเข้า-ออก น้อย จะมีโอกาสเกิดคดีอาชญากรรมได้สูง ดังนั้นการแก้ไขควรเปิดพื้นที่ให้เป็นพื้นที่สาธารณะ (Public) ซึ่งจะสามารถลดคดีอาชญากรรมได้มากกว่า

สำหรับพื้นที่ขนาดเล็กที่ผู้อาศัยรู้จักมักคุ้นกันควรควบคุมพื้นที่ด้วยการเปิดพื้นที่ให้น้อยที่สุด หากการควบคุมพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพจะทำให้คดีอาชญากรรมประเภทต่างๆ เกิดขึ้นน้อยลง

4. สภาพสังคม และวิถีชีวิตของคนในชุมชน ถึงแม้ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมแบบนามธรรม แต่การเปลี่ยนแปลงสภาพสังคม และวิถีชีวิตในการดำเนินชีวิตของผู้คนสามารถสะท้อนออกมาเป็นรูปธรรมได้ เช่น การสร้างผู้นำชุมชน การตั้งกลุ่ม เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลต่อการควบคุมคดีอาชญากรรมไม่ให้เกิดขึ้นได้ เนื่องจากการแก้ไขยังจุดเริ่มต้นของอาชญากรรม

6.2 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

อาชญากรรมเกิดจากความบกพร่องทางสังคม ซึ่งเกิดจากความบกพร่องหลายด้าน ดังนั้นการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมจะต้องทำควบคู่กันหลายด้าน มาตรการที่นำมาใช้โดยสรุปคือการปรับพื้นที่หรือการฟื้นฟู (Rehabilitation) เนื่องจากการพัฒนาเมืองในบางรูปแบบเช่น การเวนคืน การจัดรูปที่ดินใหม่ จะทำได้ยากเพราะต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก ประกอบกับการหวงพื้นที่ดินทำกินของประชาชนทำให้เกิดการต่อต้าน ดังนั้นมาตรการที่นำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาอาชญากรรมจึงน่าจะใช้การฟื้นฟูซึ่งจะสามารถนำมาปฏิบัติได้ง่ายกว่าโดยเฉพาะบริเวณที่เกิดคดีอาชญากรรมขึ้นหนาแน่นเป็นจุดที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น มาตรการแก้ไขปัญหอาชญากรรมมีดังต่อไปนี้

1. ชุมชนแออัดเกิดจากการที่มีคนจนเข้ามาจับจองพื้นที่ แล้วขยายตัวมีขนาดใหญ่ขึ้นเกิดมีครอบครัวจำนวนมาก จากการขยายตัวของชุมชนแออัดส่วนใหญ่จะเป็นไปอย่างไร้ระเบียบทำให้การควบคุมเป็นไปได้ยาก การแก้ไขควรมีการปรับปรุงฟื้นฟูพื้นที่ของชุมชนโดยวิธีการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมความสะดวกให้ชุมชนโดยแปลงที่ดินใหม่จะอยู่บริเวณเดิมหรืออยู่ใกล้บริเวณเดิมให้มากที่สุด การลดพื้นที่อาคารหรือลดครอบครัวในชุมชนด้วยการสร้างถนนซอยภายในชุมชนเพื่อทำให้พื้นที่ลดลงเป็นการเพิ่มการมีส่วนร่วมในการใช้และดูแลพื้นที่ และเพิ่มประสิทธิภาพในการออกตรวจตราของเจ้าหน้าที่ตำรวจ นอกจากนี้จะต้องจัดให้มีพื้นที่สันทนาการภายในชุมชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนซึ่งจะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหอาชญากรรมด้วยมาตรการอย่างอื่นได้ด้วย

2. สถานที่ที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมสูง เช่น สถานบริการประเภทต่างๆ พื้นที่ว่างที่ล่อแหลมให้เกิดคดีอาชญากรรม ควรมีการแก้ไข อาจจะกระทำได้ด้วยการ

- การมีมาตรการเข้มงวดให้สถานบริการปิด-เปิด ตามเวลาที่กฎหมายกำหนดเพื่อความสะดวกต่อการควบคุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
- การปรับพื้นที่ที่ล่อแหลมต่อการเกิดคดีอาชญากรรม เช่น การเพิ่มแสงสว่างให้มีมากพอควร การสร้างสิ่งปลูกสร้างอื่นเพื่อแทนที่ที่ว่าง

3. พื้นที่พาณิชยกรรมเป็นจุดที่เกิดคดีอาชญากรรมสูง เนื่องจากย่านพาณิชยกรรมเป็น Public Area ซึ่งเป็นพื้นที่เปิดโล่ง ผู้คนทุกกลุ่มสามารถใช้พื้นที่ได้ การแก้ไขอาจกระทำได้โดย

- การลดพื้นที่ถนนเพื่อเพิ่มการมองเห็นได้ชัดเจน
- การเพิ่มมาตรการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
- การจัดระเบียบหาบเร่แผงลอย รวมถึงการจัดให้มีที่จอดรถให้เป็นระเบียบ
- การเพิ่ม “ดวงตา” ที่มีประสิทธิภาพในพื้นที่

6.3 ข้อเสนอแนะมาตรการแก้ไขสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6.3.1 มาตรการระดับชุมชน

ในระดับชุมชนให้มีมาตรการป้องกันตนเองด้วยการสร้างความสัมพันธ์ของชุมชน เพื่อผลการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมด้วยมาตรการอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นมาตรการเพื่อนบ้านเตือนภัย มาตรการสายตรวจประชาชน นอกจากนั้นภายในชุมชนจะต้องจัดให้มีแสงสว่างที่เพียงพอจะไม่เกิดจุดอับชื้นในชุมชนซึ่งจะเป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดคดีอาชญากรรมได้

6.3.2 มาตรการระดับท้องถิ่น

- สถานีตำรวจควรจัดให้มีกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เพียงพอในจุดที่เกิดคดีอาชญากรรมสูง รวมทั้งสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้คนในชุมชนเพื่อผลการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เนื่องจากจะได้ประชาชนเป็นผู้แจ้งเบาะแสของอาชญากร

- สำนักงานเขต ควรมีมาตรการควบคุมพื้นที่ด้วยการจัดแผงลอย หาบเร่ ให้มีที่ขายเป็นระเบียบ และกำหนดเวลาให้เหมาะสมเพื่อประสิทธิภาพในการตรวจตราและป้องกันอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นได้อีกทาง

6.3.3 มาตรการแก้ไขในระดับนโยบาย

ด้วยการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมระหว่างคนจนกับคนรวย การสร้างงานให้ประชาชน การกระจายรายได้ให้ทั่วถึง มาตรการต่างๆ เหล่านี้จะช่วยให้คนจนกับคนรวยมีความแตกต่างกันไม่มาก ทำให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำกันทางสังคมหมดสิ้นไป

6.4 ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ศึกษากับการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยศึกษาพื้นที่ในเขตชุมชนเมืองของกรุงเทพมหานคร เลือกตัวแทนเขตรับผิดชอบสถานีตำรวจนครบาลหนองแขม ซึ่งจะให้ผลสรุปดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว ดังนั้นผู้วิจัยครั้งต่อไปน่าจะศึกษาความสัมพันธ์ของคดีอาชญากรรมกับการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ชานเมืองของจังหวัดอื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบลักษณะอาชญากรรมที่เกิดขึ้นว่าเหมือนหรือแตกต่างจากคดีที่เกิดขึ้นในเขตชานเมืองกรุงเทพมหานครอย่างไรหรือไม่ ซึ่งจำนวน และประเภทคดีของคดีอาชญากรรมที่นำมาศึกษาอาจแตกต่างจากงานวิจัยชิ้นนี้ และการเกิดคดีอาชญากรรมนั้นไม่ได้เกิดจากความสัมพันธ์กับลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่เพียงอย่างเดียว แต่จะเกิดจากสาเหตุอื่นๆหลายประการ ดังนั้นการศึกษาองค์ประกอบของคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นเพื่อหาสาเหตุที่แท้จริงหรือใกล้เคียงที่สุด จะทำให้ทราบองค์ประกอบคดีอาชญากรรมแต่ละประเภททำให้ส่งผลต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างได้ผลและตรงจุดมากยิ่งขึ้น